

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра угорської філології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор УУННІ
Шпеник О.О.
«26» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИКУМ З МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА
ПЕРЕКЛАДУ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	В культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В 11 Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	В 11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська
Освітня програма	Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська, угорська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Практикум з мовної комунікації та перекладу угорською мовою**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **В культура, мистецтво та гуманітарні науки** спеціальності **В 11 Філологія** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **В 11.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно)**, перша – угорська освітньої програми **Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад.**

Розробники: Талабірчук О.Ю., к.ф.н., доцент.

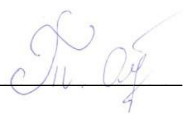
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **угорської філології**

протокол №10 від «24» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Зикань Х.І.

Схвалено науково-методичною комісією УУННІ

протокол № 5 від «24» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Талабірчук О.Ю.

© Талабірчук О.Ю., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	1	
	Лекції:	
	-	
	Практичні (семінарські):	
	36	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Практикум з мовної комунікації та перекладу угорською мовою**» є формування та розвиток у студентів практичних навичок мовної комунікації і перекладу в межах професійного та міжкультурного спілкування. Дисципліна спрямована на вдосконалення мовної компетентності, розвиток перекладацького мислення, оволодіння базовими стратегіями та техніками усного й письмового перекладу з урахуванням лексичних, граматичних і стилістичних особливостей вихідної та цільової мов.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 9. Здатність використовувати знання угорської мови у професійній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Практикум з мовної комунікації та перекладу угорською мовою**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Передумов для вивчення дисципліни немає.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	ПРН 2
Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	ПРН 3
Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.	ПРН 6
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	ПРН 9
Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).	ПРН 10
Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного	ПРН 11

матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	
---	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Практикум з мовної комунікації та перекладу угорською мовою**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	ПРН 13
Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	ПРН 14
Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, проведення поточного та модульного контрольного оцінювання, оцінювання самостійної роботи, підсумкового семестрового контролю.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна та письмова.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усна.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	3	3		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	17	60
Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу. Модульна контрольна робота складається із теоретичних питань та перекладу. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 40. Результати модульної контрольної роботи сумуються із балами, отриманими впродовж практичних занять та оцінювання поза аудиторної навчальної діяльності у ході поточного оцінювання: 60+40=100 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Не передбачено навчальним планом

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

— **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує здобувач, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує здобувач, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

— **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

— **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує здобувач, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

— **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється здобувач, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

— **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється здобувачу коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Загальні поняття теорії комунікації. Основи мовної комунікації.

Тема 2 . Мовленнєва діяльність. Види мовних комунікацій.

Тема 3. Правила комунікації. Комунікативний етикет.

Тема 4. Мова та міжкультурна комунікація. Комунікативні норми в Угорщині та в Україні.

Тема 5. Вплив на комунікацію соціальних, вікових і гендерних чинників.

Тема 6. Проблема лексичної відповідності перекладу.

- Тема 7. Мовностилістичні основи відтворення і редагування іншомовних текстів. Саморедагування в роботі перекладача.
Тема 8. Особливості перекладу наукової літератури.
Тема 9. Особливості перекладу ділових документів.
Тема 10. Особливості перекладу технічних текстів.
Тема 11. Особливості перекладу публіцистичних текстів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Загальні поняття теорії комунікації. Основи мовної комунікації.	8		2			6
Тема 2. Мовленнєва діяльність. Види мовних комунікацій.	8		2			6
Тема 3. Правила комунікації. Комунікативний етикет.	6		4			4
Тема 4. Мова та міжкультурна комунікація. Комунікативні норми в Угорщині та в Україні.	8		2			6
Тема 5. Вплив на комунікацію соціальних, вікових і гендерних чинників.	10		4			6
Тема 6. Проблема лексичної відповідності перекладу.	10		4			6
Тема 7. Мовностилістичні основи відтворення і редагування іншомовних текстів. Саморедагування в роботі перекладача.	6		2			4
Тема 8. Особливості перекладу наукової літератури.	8		4			4
Тема 9. Особливості перекладу ділових документів.	8		4			4
Тема 10. Особливості перекладу технічних текстів.	8		4			4
Тема 11. Особливості перекладу публіцистичних текстів.	6		2			4
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	90		36			54
Разом за семестр	120		30			60

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

		денна	заочна
1	Загальні поняття теорії комунікації. Основи мовної комунікації.	2	
2	Мовленнєва діяльність. Види мовних комунікацій.	2	
3	Правила комунікації. Комунікативний етикет.	4	
4	Мова та міжкультурна комунікація. Комунікативні норми в Угорщині та в Україні.	2	
5	Вплив на комунікацію соціальних, вікових і гендерних чинників.	4	
6	Проблема лексичної відповідності перекладу.	4	
7	Мовностилістичні основи відтворення і редагування іншомовних текстів. Саморедагування в роботі перекладача.	2	
8	Особливості перекладу наукової літератури.	4	
9	Особливості перекладу ділових документів.	4	
10	Особливості перекладу технічних текстів.	4	
11	Особливості перекладу публіцистичних текстів.	2	
Разом		34	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури з тем практичних занять.	20	
2	Підготовка до практичних занять та письмове виконання перекладів текстів.	34	
Разом		60	

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: навчальна платформа Moodle, Google Meet, офісні додатки, сайт електронного навчання УжНУ: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>, РС.

Обладнання: проектор.

Програмне забезпечення: Microsoft Office.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник підготовлено для організації аудиторної та самостійної роботи до курсу «Основи теорії мовної комунікації» для студентів ОС «Бакалавр», що вивчають новогрецьку мову. Прислужить всім, хто займається викладанням перекладознавства, мовознавства, філології / Укладач: О.А. Новицька. Маріуполь: МДУ, 2018. 106 с.
2. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 312 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk756619.pdf>.
3. Талабірчук О. Теорія і практика перекладу (угорська мова). Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.071 Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська. Ужгород: ПП "АУТДОР-ШАРК", 2024. 116 с.
4. Талабірчук О. Життя на перехресті двох культур: перекладацький хист Юрія Шкробинця у відтворенні українською мовою творів Шандора Петефі. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 39. Том 3. 2025. С. 23–30.
5. Талабірчук О. Граматичні трансформації у процесі художнього перекладу з угорської мови українською. *Acta Academiae Beregsasiensis, Philologica*. 2024. С. 186–202.
6. Талабірчук О. Аспекти угорсько-українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів Юрія Шкробинця). *Visnyk Universitetu Imeni Alfreda Nobelya*. Seriya: Filologichni Nauki. Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. Випуск 1 (27). С. 347–363.
7. Талабірчук О. Власні імена та назви у перекладах з угорської українською мовою (на матеріалі перекладів Юрія Шкробинця). *Матеріали міжнародної наукової конференції «УКРАЇНІСТИКА В УГОРЩИНІ ТА ПОЗА ЇЇ МЕЖАМИ III»*. Ужгород-Ніредьгаза, РІК-У, 2024. С. 247–251.
8. Талабірчук О. Фальшиві друзі перекладача: на матеріалі угорсько-української міжмовної омонімії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. Одеса, 2023. Випуск 59. Том 3. С. 168–171.
9. Талабірчук О. Переклади Петра Скунця з угорської мови (на матеріалі перекладів поезії Вілмоша Ковача). *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. Ужгород, 2022. Вип. 2 (48). С. 84–90.
10. Fercsik Erzsébet – Raátz Judit. Kommunikáció és nyelvhasználat. Műszaki Könyvkiadó, 2018. 224 o.
11. Csikai Zsuzsa – Kóbor Márta (szerk.). A műfordítás-oktatás kérdései. Iránytű az egyetemi fordítóképzéshez. Pécs, 2021.
12. Klaudy Kinga (szerk.). Fordítás és tolmácsolás. A harmadik évezred elején. ELTE Eötvös Kiadó, 2013.
13. Klaudy Kinga. Bevezetés a fordítás elméletébe. Scholastica, 1999.
14. Klaudy Kinga. Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, 1999.

Допоміжна література

1. Мовна комунікація: наука, культура, медицина : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 4-5 черв. 2020 р.). Тернопіль : ТНМУ, 2020. 124 с.
2. Мушкетик Л. Переклад з угорської на українську мову: теоретичні узагальнення і практичний досвід: Монографія. К. Ніжин: ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф", 2006. 200 с.
3. Посмітна В. В. Мовна комунікація у професійній діяльності : навч. посіб. Київ : Київський ін-т НГУ, 2023. 188 с.
4. Талабірчук О. Особливості художнього перекладу з української мови на угорську (на матеріалі перекладу оповідання «Пора вузьких вулиць» Івана Яцканіна). *Науковий вісник. Збірник наукових статей матеріалів наукової конференції професорсько-викладацького складу та наукової конференції студентів*. Ужгород, 2016. С. 106–108.

5. Талабірчук О. Творчість Лесі Українки в перекладах угорською мовою. Соціокомунікативний простір України: історія та сьогодення: зб. матеріалів IV Міжнародної очно-дистанційної наук.-практ. конф. до 150-річчя від Дня народження Лесі Українки. Київ, 25-26 лютого, 2021 р. Київ: Міленіум, 2021. С. 98–99.
6. Талабірчук О. Українсько-угорські взаємозв'язки у сфері перекладу (на матеріалі перекладної літератури сучасності). A Magyar–szláv kapcsolatok: múlt és jelen című nemzetközi tudományos konferencia tanulmánykötet. Pécs, 2017. С. 173–175.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://core.ac.uk/download/pdf/299789628.pdf>
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
3. <https://villamforditas.hu/forditoiroda/301-a-forditas-elmelete>
4. <https://villamforditas.hu/forditoiroda/246-bevezetes-a-forditas-gyakorlataba-videon>
5. <https://villamforditas.hu/forditoiroda/302-magyar-nyelvhelyesseg>.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)